

OM STOPP! MIN KROPP!

Bakgrund och syfte med materialen

Rädda Barnen har under lång tid arbetat med barn som har varit utsatta för våld och sexuella övergrepp. Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling är en mottagning som tar emot utsatta barn som inte får sina behov av psykologisk behandling tillgodosedda på annat sätt.

På mottagningen arbetar psykologer och psykoterapeuter. Verksamheten har funnits sedan 1990. I arbetet med barn som varit utsatta för våld och sexuella övergrepp märkte behandlarna på Centrum att många barn inte visste vad som var rätt och fel att göra mot deras kroppar. De saknade ofta ord för att prata om vad de hade varit utsatta för och vågade sällan prata med en vuxen om sina erfarenheter utan många behöll sina upplevelser för sig själva. Många vuxna uttryckte också att de tyckte att det var svårt att prata om detta tema med barn. De kände sig osäkra på hur de skulle göra och undvek därför ofta att prata om det.

2013 skapades därför materialet ”Stopp! Min Kropp! – en vägledning för vuxna i hur man pratar med barn om kroppen, gränser och sexuella övergrepp”. Vägledningen fick en enorm spridning och den användes både inom förskola, skola och som guidning för föräldrar kring att samtala om ämnet med sina barn. Den fick även en stor spridning i samband med Metoo-rörelsen 2017.

Under åren som gått har Rädda Barnen fått information om att många barn nu känner till uttrycket ”Stopp min kropp”. Det lyfts på skolor och förskolor i hela landet och många har hört av sig och berättat att de arbetade med ”Stopp min kropp” direkt med barnen. Detta är både glädjande och lite oroväckande då något tydligt material för detta inte hade tagits fram. Rädda Barnen bestämde sig därför att hjälpa och stötta pedagoger i detta arbete.

SYFTET MED STOPP! MIN KROPP!

Syftet med allt som görs kring ”Stopp min kropp” är att göra ämnet mer pratbart för barn och vuxna. Att barn ska förstå vad vuxna och andra barn får och inte får göra med deras kroppar, att det aldrig är barnets fel om något händer samt vikten av att de ska veta att de alltid kan prata med en vuxen vid behov.

Genom att på olika kreativa sätt prata med barn om kroppen, gränser och sexuella övergrepp tror vi att barn lättare kan sätta ord på saker de är med om och underlätta för barn att tidigt be om hjälp.

Materialet syftar *inte* till att barn själva ska stoppa kränkningar och sexuella övergrepp. Det ansvaret kan aldrig ligga på ett barn utan är alltid vuxnas ansvar, men genom att göra ämnet pratbart kan vuxenvärlden lättare veta vad barn behöver och upplever. På det sättet hoppas Rädda Barnen att vi tidigare kan hjälpa barn som riskerar att bli utsatta på olika sätt men också medvetandegöra för barn vad de får och inte får göra mot varandra.

Stopp! Min kropp! – en vägledning för vuxna

För att underlätta för föräldrar och andra vuxna har vi på Rädda Barnen tagit fram Stopp! Min kropp! med tips och råd om hur vi vuxna kan börja prata med barn i olika åldrar om kroppslig integritet, sexualitet och sexuella övergrepp. Teman som vuxna ofta upplever det som svårt att prata om och som många drar sig för att ta upp. Samtidigt vet vi att barn behöver kunskap och guidning i frågor som rör kroppen och fysisk beröring, precis som de behöver det inom andra områden i livet.

Stopp! Min kropp! – skolmaterial för lågstadiet

2019 gavs möjligheten att utveckla och barnanpassa "Stopp min kropp" genom medel från Skolverket och Svenska Postkodlotteriet i syfte att ta fram ett enkelt och pedagogiskt material till lågstadiet för att i tidig ålder uppmärksamma dessa frågor. I samband med framtagandet av skolmaterialet reviderades också vägledningen då det även har skett viktiga samhällsförändringar sedan 2013, bland annat har en lag om samtycke införts.

Det nya materialet till lågstadiet lanserades under hösten 2019 och bestod av 5 korta vinjettfilmer med olika teman samt tillhörande arbetsmaterial.

Materialet togs fram av socionomer och psykologer på Rädda Barnen tillsammans med referensgrupper av lärare som arbetade aktivt i skolan. Materialet ska vara användbart och tydligt för skolpersonal och samtidigt lärorikt och spännande för barnen. Det är enkelt och pedagogiskt och ska kunna användas direkt av skolpersonal utan att de ska behöva gå någon speciell utbildning i materialet. Det passar även i andra sammanhang såsom socialtjänst, Barn och ungdomspsykiatri eller annan verksamhet som arbetar med barn i åldern 7-9 år.

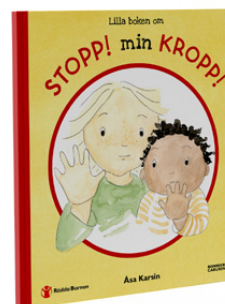

Stopp! Min kropp! – böcker till barn

Under hösten 2020 lanseras nu ytterligare material kring ”Stopp min kropp” som riktar sig direkt till barnen. Rädda Barnen släpper två barnböcker kring temat. Den ena boken riktar sig till förskolebarn och den andra boken till barn i lågstadiet och kompletterar skolmaterialet i sitt innehåll.

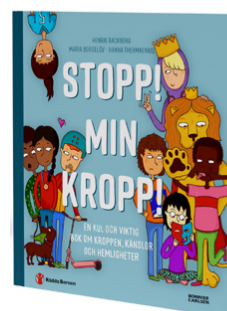
Lilla boken om Stopp! Min kropp!

Lilla boken om Stopp! Min kropp! är en första bok om ämnen som integritet, samtycke, att våga att säga stopp och förstå när någon säger nej. Den riktar sig till barn i förskoleåldern och handlar om händelser i både hemmet och på förskolan.

Stopp! Min kropp! En kul och viktig bok om kroppen, känslor och hemligheter

Stopp! Min kropp! – boken för lågstadiet handlar om pirriga känslor, parkour och bra hemlisar. Det är en angelägen och lättläst bok om integritet och samtycke för barn. Boken består av olika teman med spännande berättelser och kluriga fakta och frågor där barn och vuxna kan prata om bokens budskap tillsammans.

Stopp! Min kropp! – på nätet

Nätet är för många barn och vuxna en rolig, spännande och lärorik plats. Det är en plats med möjlighet till gemenskap och vänskap, men även en plats där barn kan utsättas för risker och faror. Vi på Rädda Barnen tänker att det är viktigt att vuxna är närvarande och stöttande för att öka barns trygghet på nätet. Vi vuxna behöver prata med barn om både nätets goda och dåliga sidor.

Det har även tagits fram ett quiz och korta filmer kring ”Stopp min kropp på nätet” som syftar till att lyfta frågor och risker som rör övergrepp på nätet direkt med barn. Det pågår ytterligare utvecklingsarbete kring detta tema under hösten 2020.